

Rakovina prostaty zcela zásadně ovlivňuje psychiku muže

Počet mužů s rakovinou prostaty se u nás každým rokem významně zvyšuje. Jedná se o nejčastější formu nádorového onemocnění u mužů a třetí nejčastější příčinu jejich úmrtí. Nejohroženější skupinou jsou muži nad 60 let, kde riziko onemocnění je až 80%, a u starších osmdesáti let dokonce 95%. Onemocnět mohou ale i muži výrazně mladší. Přitom nebezpečí nespočívá jen v zákeřnosti nádoru, ale i v obrovské zátěži na psychiku.

Na nádorové onemocnění není člověk nikdy zcela připraven. „Mezi prvními reakcemi se setkáváme s pochybností: ‘To nemůže být přece pravda. Nemohli jste se zmýlit?’ Dostaví se sklíčenost, zoufalství, vztek, nervozita,” vysvětluje doc. PhDr. Dr. phil. Laura Janáčková, CSc., docentka klinické psychologie VFN a 1. LF UK v Praze.

Přitom již pouhé slovo „rakovina” vyvolává v mužských představách neuvěřitelný strach. „Člověk má pocit, že ten zmatek v sobě nemůže vydržet, ale v této situaci je to úplně normální a hlavně přechodný stav,” vysvětluje psycholožka stav, kdy je na jedné straně odhodlání vše překonat a na druhé strach v nejrůznějších podobách. Strach ze smrti, opuštění, strach z bolesti, utrpení, strach ze stigmatizace, ze ztráty výkonu, ze ztráty mužství, obavy o dopad na partnerský vztah a podobně.

„Schopnost zabezpečit rodinu a ochránit ji je vždy v popředí zájmu normálního muže. Závažná, život ohrožující nemoc však v mnohém ovlivňuje schopnost poskytnout partnerce a rodině ochranu a tím zásadně ovlivnit mužské sebevědomí,” upozorňuje Laura Janáčková.

„Zároveň tato nemoc výrazně ovlivňuje i mužskou intimitu, což

se také odráží na sebevědomí muže, které je tvořeno složkou výkonu a tím, co dokázal, jaký je. Oblast výkonu zasahuje různé oblasti mužova života, avšak sexuální výkon a jeho potence představuje důležitou část vnímání vlastní hodnoty sebe jako muže. Strach ze ztráty sexuální výkonnosti je tak zcela zásadní prvek ovlivňující psychiku pacienta," dodává psycholožka.

Vztah nemocí nekončí

Přitom moderní léčba nabízí nové, méně radikální postupy léčby karcinomu prostaty, díky nimž může žít pacient spokojený život bez větších potíží. Rakovina prostaty dnes již neznamena nutně konec sexuálního života, ani konec mužství.

Navíc si muži musí uvědomit, že pro ženy jsou důležitější věci, než jen jejich sexuální výkonnost. Základním kamenem kvalitního vztahu jsou zcela jiné hodnoty – vzájemná úcta, komunikace, tolerance, láska a porozumění. „Nemocný muž by se měl zamyslet nad svými pozitivy, sebeuvědomění své vlastní hodnoty. Naopak žena by měla být schopná svého partnera podpořit, i když se zrovna nebude chovat tak, jak by si představovala. Jeho chování může být odrazem vzteku na nemoc, nespravedlnost osudu, ale neznamena nenávist ke svým blízkým," upozorňuje psycholožka.

Opora druhých je totiž u léčby nádorových onemocnění velmi důležitá, stejně jako schopnost nemocného o svém zdravotním stavu hovořit a zůstat v maximální možné míře pozitivní.

Podpora nejbližších je důležitá

„Celkově pozitivní atmosféra nemůže zcela změnit průběh nemoci, ale značně ovlivní psychickou pohodu nemocného. Pacientovo okolí si musí hlavně uvědomit, že danou situaci nedokáže vyřešit, proto by se o to ani nemělo snažit. Důležité je být na blízku a stát při nemocném," upozorňuje Laura Janáčková.

Pomoc nejbližších je v konečných důsledcích tou nejdůležitější. Pokud má nemocný v někom oporu, mnohem lépe překonává jak těžká období spojená s nemocí, tak se snáze smiřuje s lidskou konečností a uvědomuje si skutečné hodnoty života.

Proto je důležité, aby se ani nejbližší nemocného nebáli využít pomoci psychologů. Jelikož odborníci jim mohou vysvětlit, jak nemocnému muži být nápomocni při zvládnání nemoci.

„Je třeba blízkým nemocného přiblížit, co a jak může nemocný v jednotlivých fázích léčby prožívat, naučit je komunikovat o pocitech, sdílet a poskytovat porozumění i oporu. V neposlední řadě je také důležitá podpora a psychologická pomoc pro ně samé, neboť i oni mají strach, bojí se o svého muže, tatínka, syna, bratra či kamaráda,“ uzavírá téma Laura Janáčková.

Článek je převzatý z portálu Novinky.cz, kde vyšel 2. 7. 2014